

УДК 327

GOSPODARKA OBWODU LWOWSKIEGO

Mariia Pokotylo

Uniwersytet Szczeciński,

*al. Papieża Jana Pawła II, 22 a, Szczecin, Polska, 70-453, tel. 0048 532307357,
e-mail: mariya255@ukr.net*

W artykule przeanalizowano sytuację gospodarczą obwodu lwowskiego w przededniu kryzysu politycznego na Ukrainie z 2014 r. Przedstawiono zróżnicowanie systemu gospodarczego na tym terenie i czynników co mają na to wpływ. Zwrócono uwagę na problemy efektywnego rozwoju gospodarki w tym obwodzie. Krótko opisano atrakcyjność obwodu i potencjał rozwojowy, również zaznaczono, że obwód lwowski nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości.

Słowa kluczowe: gospodarka obwodu lwowskiego; kryzys polityczny; branży gospodarki; problemy efektywnego rozwoju; turystyka; inwestycje.

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi na sytuację gospodarczą obwodu lwowskiego i przedstawienie kondycji poszczególnych branż gospodarki (tj. przemysłu, rolnictwa, turystyki, finansów oraz szkolnictwa wyższego) w przededniu kryzysu politycznego z 2014 r. Przy pisaniu tego artykułu konieczne jednak było w kilku miejscach odwołanie się do negatywnego wpływu konfliktu na rozwój gospodarki. Zarówno położenie geograficzne, liczba ludności, specyfika kulturowa owego obszaru wpływają na to, jak przedstawia się zróżnicowanie systemu gospodarczego na tych ziemiach. Warto podkreślić, że obwód lwowski swój obecny stan zawdzięcza głównie naciskowi, który był wywierany przez władze socjalistyczne na małe przedsiębiorstwa, których rozwój został w ten sposób zahamowany¹. Taka specyfika pozwala na ujęcie tego obszaru w sposób fenomenologiczny w stosunku do danych, jakie posiadamy z różnych źródeł, których przedmiotem jest przedstawienie szczególnych dla obwodu lwowskiego zmian. Warto również zwrócić uwagę na to, jak przedstawia się plan inwestycyjny dotyczący różnych branż gospodarki. Aktywnie rozwijająca się gospodarka światowa dyktuje firmom i organizacjom krajowym umowy, poprzez które, aby nie pozostać poza obszarem postępu i biznesu, są one zmuszone do utrzymania procesów stałego doskonalenia się oraz rozwijania się.

Obwód lwowski leży w zachodniej części Ukrainy – przy granicy z Rzeczpospolitą Polską. Poprzez linię graniczną sąsiaduje on z województwami podkarpackim i lubelskim, na Ukrainie natomiast z obwodami: wołyńskim, rówieńskim, iwanofrankowskim, tarnopolskim, i zakarpacim [3]. Obszar ten dzieli się na 20 rejonów oraz 9 miast wydzielonych. Do największych miast i centrów

---

¹Do 1991 r. Ukraina była częścią ZSRR i sytuacja przedsiębiorstw była uwarunkowana przez centralną politykę gospodarczą.

przemysłowych należą: Lwów, Drohobycz, Czerwonogród, Stryj, Borysław, Sambor, Truskawiec, Złoczów, Brody, Jaworów, Żółkiew, Kamionka Strumiłowa i inne.

Powierzchnia obwodu lwowskiego wynosi 21833 km², z czego 1 296 008 ha to grunty rolne. Ludność zamieszkująca ów obszar liczy 2 537 813 mieszkańców (stan na 1.06.2013 r.) a jego centrum administracyjnym jest miasto Lwów, które liczy 728 660 mieszkańców. Północna część obwodu położona jest w granicach Wyżyny Wołyńskiej i Małego Polesia oraz Wyżyny Podolskiej. Ukraińskie Karpaty otaczają obwód z południowego zachodu. Głównymi bogactwami naturalnymi tego obwodu są węgiel kamienny, siarka, ropa naftowa, gaz ziemny, sól kamienna, sole potasowe, wody mineralne i błota lecznicze [3].

Przemysł. Przemysł spożywczy – stanowi 27,9 % udziału rynku. W 2012 r. w porównaniu do 2011 r. wzrosła produkcja kasz, napojów alkoholowych, masła, wołowiny i wieprzowiny mrożonej, mąki, wody mineralnej, makaronów, kawy, serów. Jednakże w porównaniu do 2011 r., w 2012 r. wyprodukowano mniej świeżego mięsa wieprzowego, pieczywa, pasz dla bydła i drobiu, wędlin, mleka, oleju, czekolady, piwa. Na całej Ukrainie znane są lwowskie przedsiębiorstwa.

Elektroenergetyka to 18,3 % rynku. W branży elektroenergetyki zatrudnionych jest około 7600 pracowników (5,8 % ogólnej liczby pracowników zatrudnionych w przemyśle obwodu). Natomiast największym przedsiębiorstwem, które produkuje energię elektryczną w obwodzie jest «Dobrotwirska elektrownia ciepłna». W 2011 r. przedsiębiorstwa obwodu wyprodukowały 2086 mln kWh energii elektrycznej (17,8 % więcej w porównaniu z 2010 r.), w 2012 r. – 2787 mln kWh, a w 2013 r. – 2365 mln kWh.

Budowa maszyn stanowi 11,4 % gospodarki i jest zarazem bardzo ważnym elementem przemysłu w obwodzie lwowskim. Branża ta jest źródłem produkcji taboru pasażerskiego (Lwowski Zakład Autobusowy, Lwowski Zakład Motocyklowy), budowy dźwigów (zakłady «Awtonawantażuwacz», «Konwejer», zakład dźwigów samochodowych w Drohobyczu), budowy przyrządów (zakłady «Lwiwprylad», «Polaron», «Mikroprylad», «Termoprylad», «Biofizprylad»), produkcji radioelektroniki («Elektron», «Kineskop»), budowy maszyn rolniczych (spółka «Lwiwchimsilgospmasz»), przemysłu elektrotechnicznego (spółka «Iskra» i zakład izolatorów), naprawę lokomotyw (we Lwowie i Stryju).

Przemysł chemiczny to zaledwie 6,8 %. Wliczana jest do tego produkcja siarki (Rozdole, Nowojaworowsk), kwasu siarkowego, nawozów mineralnych (Nowe Rozdole), nawozów potasowych (Stebnik), ozokerytu (Borysław), włókien sztucznych (Sokal) oraz farb (Lwów). Umiarkowanie dobrze rozwinięty w obwodzie jest przemysł chemiczno-farmaceutyczny, jednak warto nadmienić, iż przedsiębiorstwa chemiczne w 2012 r. zmniejszyły produkcję o 7,5 % w porównaniu do 2011 r.

Górnictwo stanowi tylko 6,4 % udziału w rynku. Obecnie produkcją przemysłową węgla zajmują 8 kopalń, z czego 7 to kopalnie firmy «Lwowugol» (np. «Chervonogradska», «Stepowa», «Lasowa» i inne). W 2013 r. produkcja węgla wyniosła 875 800 ton. Przy tak dużej produkcji budowa nowych kopalń w obwodzie jest kwestią priorytetową, gdyż przewiduje się, że większość z tych kopalni wyczerpie zasoby w ciągu najbliższych 15–20 lat.

Przemysł celulozowo-papierniczy wynosi 5,8 % udziału w rynku. Ogólna ilość wytworzonych przez przedsiębiorstwa celulozowo-papiernicze w 2012 r. produktów zmniejszyła się o 4 % w porównaniu do roku poprzedniego. Zmniejszyła się ilość drukowanych gazet, czasopism, książek, papieru i toreb papierowych, jednak, co interesujące, w tym samym czasie wyprodukowano więcej pudełek, skrzyń oraz zeszytów.

Kolejnym elementem składającym się na obraz przemysłu okręgu jest przemysł mineralny stanowi on już tylko 5,2 % udziału w rynku. W skład przemysłu mineralnego wchodzi: produkcja cementu (Mikołajów), konstrukcje betonowe (Lwów, Drohobycz, Czerwonogród), keramzytobeton (Jaworów), przemysł szklarski i porcelanowo fajansowy (Lwów, Piaseczne, Nesterow, Borysław). W 2012 r., w porównaniu do 2011 r., przedsiębiorstwa zmniejszyły produkcję gliny, cegły cementu, konstrukcji betonowych, materiałów i cementu, jednakże więcej wyprodukowano płyt, kostki, dachówek i wyrobów z cementu.

Przemysł metalurgiczny to 5 % udziału w rynku. Przemysł ten, jak wiadomo, jest zależny od surowców oraz źródeł ich wydobywania – a jeśli o nich mowa to głównymi ośrodkami wydobywczymi są Drohobycz i Skole. Skomplikowaną pozostaje sytuacja w przemyśle metalurgicznym, gdzie wielkość produkcji zmalała ze względu na wzrastającą ilość wytwarzanej elektro energii oraz na małe zapasy surowców w regionie.

Procentowy udział pozostałych gałęzi przemysłu to 3,6 %.

Przemysł naftowy, tak jak powyżej wymienione pozostałe elementy przemysłu, osiąga wartość 3,6 % udziału w rynku. Główne obszary koncentrują się w Karpatach. Do niedawna głównym ośrodkiem ropy naftowej były Drohobycz i Lwów, natomiast obecnie przemysł naftowy został przesunięty w okolice miasta Dolina [9], gdzie w 2013 r. produkcja ropy oscylowała na poziomie 117.600 ton.

Przemysł lekki to już mały odsetek udziału w rynku, wynoszący zaledwie 3,2 %. Ośrodkami przemysłu obuwniczego są miasta: Lwów, Borysław, Drohobycz, odzieżowego: Lwów, Czerwonogród, włókienniczego zaś: Lwów, Borysław. W 2012 r., w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się produkcja wyrobów ze skóry (– 4,2 %) i produkcja włókien do odzieży (– 15,9 %), a ogólnie rzecz ujmując cała produkcja w tym przemyśle zmniejszyła się o 22,6 %.

Przemysł drzewny (bez produkcji mebli) stanowi 2,9 % udziału w rynku [1]. Przedsiębiorstwa zajmujące się obróbką drewna znajdują się we Lwowie, Drohobyczu, Borysławiu, Starym Stryju, Samborze, Gnizdyczewie. Wykorzystują one głównie surowce miejscowe. W ramach przemysłu drzewnego w 2012 r., w porównaniu do 2011 r., zmniejszyła się produkcja okien, drzwi, desek, parkietu i płyt, jednakże w tym samym okresie zwiększyła się produkcja palet i sklejki.

Głównymi problemami rozwoju przemysłu w obwodzie pozostają: brak konkurencyjności oraz trudności w tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw ukraińsko-europejskich. Przedsiębiorstwa lokalne potrzebują modernizacji w oparciu o najnowsze technologie, dodatkowo dalszy rozwój specjalizacji i współpracy przedsiębiorstw – zwłaszcza w sektorze technologii, oraz brak reform gospodarczych.

Rolnictwo. Rolnictwo w dużej mierze decyduje o rozwoju społeczno-

gospodarczym obwodzie, poziomie życia i zapewnia samowystarczalność. Pod względem produkcji w obwodzie lwowskim, rolnictwo zajmuje czwarte miejsce po przemyśle, transporcie i handlu. Jego udział w łącznej wartości brutto obwodu wynosi ponad więcej niż 10 %. W sektorze rolnictwa pracuje ok. 16% zatrudnionych.

Sektor rolny gospodarki obwodu lwowskiego zajmuje godne miejsce wśród innych obwodów Ukrainy. Farmy obwodu tworzą 5,9% produkcji mleka, a istniejąca hodowla świń i drobiu zapewnia udział w produkcji mięsa całej Ukrainy na poziomie 5,7 % [6].

W ciągu ostatnich dziesięciu lat w wyniku pogłębienia się różnic między kosztami produkcji rolnej a cenami produktów, produkcja rolna w obwodzie stała się nieopłacalna. Z analizy dynamiki zmian ilości producentów produktów rolnych w obwodzie lwowskim wynika, że w 2012 r. w porównaniu do 2010 r. o 9,6 % zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych, w tym państwowych się o 16,7 %, niepaństwowych – o 9,4 %, spółdzielni – o 1,9 %, prywatnych przedsiębiorstw – o 18,6 % [4].

Wzrost kosztów produkcji, prowadzi zazwyczaj do spadku rentowności. Poziom rentowności produktów rolnych w obwodzie lwowskim w 2012 r. stanowił 2,2 % w porównaniu do 27,6 % w 2010 r. W obwodzie lwowskim dająca zyski jest również produkcja roślinna – 4,6 %, hodowla zwierząt ma ujemny wskaźnik (– 4,9 %). W 2012 r. w obwodzie działało 178 firm rolnych, z czego straty w tym czasie ponosiło 65 z nich - tj. 36,5 % ogółu [7].

Dla poprawy sytuacji rolnictwa wdrożono kompleksowy program wsparcia rozwoju rolnictwa na lata 2013–2015. Z regionalnego budżetu na program w 2014 r. przeznaczono 7,0 mln UAH, w tym z funduszu ogólnego 4,7 miliona UAH, a ze specjalnego funduszu – 2,3 mln UAH. Pieniądze zostały przeznaczone przede wszystkim na rozwój sektora hodowlanego, w formie dotacji dla małych firm, gospodarstw i przedsiębiorstw, posiadających od 4 do 30 krów [5]. Program przewiduje również środki na poprawę jakości produkcji rolnej i zwiększenia żyzności gleby. Dodatkowe środki przeznaczone na wsparcie rolników pochodzą z międzynarodowych projektów (np. szwajcarsko-ukraiński «Rozwój rynku ekologicznego na Ukrainie», projekt ukraińsko-duński «Zarządzanie dwoma łańcuchami produkcji rolnej»).

Transport i komunikacja obwodu lwowskiego. Obwód lwowski ma dogodnie położenie geograficzne w centrum Europy, natomiast miasto Lwów jest miastem typowo europejskim, posiada długotrwałe historyczne i kulturowe relacje z Austrią, Polską, Niemcami, Węgrami i Rosją. Położenie Lwowa lokujące go ok. 160 km od geograficznego centrum Europy w rezultacie daje bliską odległość do europejskich stolic – takich jak np. Warszawa (400 km), Budapeszt (630 km) czy Wiedeń (720 km) [8].

Obwód ma jedną z najbardziej rozwiniętych sieci transportowych w kraju. Przez jego terytorium przechodzą dwa międzynarodowe korytarze transportowe: A3: Berlin-Drezno-Katowice-Lwów-Krasne-Tarnopol-Żmerynka-Kijów, A5: Triest-Ljubłana-Budapeszt-Bratysława-Użhorod-Lwów. Lwowski port lotniczy obsługuje przewozy pasażerskie w granicach Ukrainy, jak i z większości krajów świata. W odległości

40 kilometrów od Lwowa położony jest Stryjski port lotniczy, który obsługuje loty cargo [2]. Łączna długość linii kolejowych wynosi 1309 km; dróg – 8 000 km, w tym drogi utwardzone – 7 400 km. Główne stacje kolejowe to: Lwów, Sambor, Stryj. Na terenie obwodu znajduje się 8 działających międzynarodowych przejść granicznych przeznaczonych dla ruchu pasażerskiego i ciężarowego.

W sferze usług w obwodzie lwowskim największą rolę odgrywają: turystyka, bankowość i edukacja i usługi IT.

Turystyka. Turystyka to priorytetowy i szybko rozwijający się sektor gospodarki Lwowa i całego obwodu – średnie tempo wzrostu usług biznesowych to 40 % w ciągu ostatnich lat; co roku wzrastała liczba turystów – w ciągu ostatnich trzech lat liczba gości odwiedzających miasto wzrosła o ok. 40 % (dane do kryzysu politycznego w kraju), Lwów odwiedzało około miliona turystów rocznie.

Obwód posiada rozwiniętą bazę rekreacyjno-wypoczynkową. W ostatnich latach obserwuje się wyraźny wzrost inwestycji w infrastrukturę turystyczną. Powstają bazy wypoczynkowe o standardzie europejskim. Rozpoczęto także budowę kompleksów uzdrowiskowo-wypoczynkowych, – najbardziej znane kurorty to Truskawiec i Morszyn. W samym tylko Lwowie funkcjonuje aż 49 hoteli, 5 z nich to hotele czterogwiazdkowe. Dodatkowo w mieście znajduje się szeroki wybór restauracji, kawiarni, pubów, klubów nocnych oraz centrów wypoczynkowych. Lwów to również, co warto podkreślić, ośrodek kultury – w mieście działa aż 8 teatrów, ponad 25 muzeów oraz 20 galerii sztuki [2].

Władze miejscowe współpracują przy tworzeniu nowych i rozbudowie starych baz turystycznych i wypoczynkowych. Właściciele infrastruktury turystyczno-wypoczynkowej powstałej jeszcze w czasach ZSRR chętnie oddają obiekty w całości lub części w dzierżawę, w zamian za inwestycje lub modernizację. Umowy dzierżawne zawierane są na okres od 5 do 50 lat. Możliwe jest również wniesienie obiektu, jako aportu kapitałowego do spółki prawa handlowego ukraińskiego. Wszystko to stwarza perspektywiczne możliwości inwestycji w nieruchomości i tworzenie infrastruktury turystycznej obwodu.

Branża finansowa. Głównym celem obwodu lwowskiego jest zbudowanie współczesnej, stabilnej oraz zdywersyfikowanej gospodarki otwartej na zagraniczne doświadczenie i inwestycje. Władze obwodu mają dobre relacje oraz przejrzystą politykę współpracy z zagranicznymi inwestorami, mają również doświadczenie w prowadzeniu projektów inwestycyjnych. Ścisłe współpracują z międzynarodowymi organizacjami i instytucjami finansowymi zarówno w kwestii kredytów jak i pomocy technicznej, w tym z: Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Bankiem Światowym, KfW², USAID³. Lwów jest członkiem takich organizacji jak: Eurocities, European Cities Marketing, Organization of World Heritage Cities oraz Energy Cities. Władzę miasta i Fundusz «Efektywne zarządzanie» we współpracy z międzynarodową

---

²KfW (od Kreditanstalt für Wiederaufbau) – niemiecki państwowy bank rozwoju z siedzibą we Frankfurcie nad Menem. Bank ten został założony po II wojnie światowej, jako część Planu Marshalla.

³United States Agency for International Development.

kompanią konsultingową Monitor Group opracowana została «Strategia podwyższenia ekonomicznej konkurencyjności Lwowa».

Głównymi stowarzyszeniami, agencjami i organizacjami pozarządowymi które wspierają rozwój obwodu są: IT-BPO Lviv Cluster, Ukrainian Catholic University, Lviv Business School, Danish Business Association, European Business Association, Komitet przedsiębiorców Lwowa, British Council – Ukraine, Business Community Club i inne [1].

Miasto Lwów zajmuje III miejsce w rankingu «Financial Times» w kategorii strategii napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) oraz w kategorii efektywności ekonomicznej «Financial Times»; «European Cities & Regions of the Future 2012/13».

Według stanu na dzień 1 października 2012 r. ogólny poziom BIZ we Lwowie wyniósł 1081,3 mln USD. Największymi inwestorami w 2012 r. we Lwowie były firmy z takich państw jak: Polska⁴, Cypr⁵, Austria, Wyspy Dziewicze (Brytyjskie), Szwajcaria, USA, Węgry, Lichtenstein. Natomiast dla porównania w 2009 r. największymi inwestorami we Lwowie były firmy z takich państw jak: Polska, Szwajcaria, USA, Austria, Kanada. Ogólna suma inwestycji wyniosła 170,5 mln USD (179,5) [2].

W mieście Lwów zarejestrowanych jest ponad 800 przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym, największe z nich to: Auchan, Metro, Pricewaterhouse Coopers, Austria Airlines, Cargo Partner, Energie AG, REWE⁶.

Największymi problemami efektywnego rozwoju gospodarki obwodu lwowskiego pozostają w pierwszej kolejności niski poziom i nieefektywny system subwencji państwowych oraz mały zasób środków władz regionalnych przeznaczanych na realizację najważniejszych projektów inwestycyjnych w obwodzie. Kolejnym problemem jest nie wystarczający poziom przygotowania władz na wypadek wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń oraz ich zdolności do likwidacji ich skutków, a także wzrastający poziom zagrożenia energetycznego, rosnące koszty energii. Aspektem problemowym, którego nie wolno pominąć, jest również zbyt wolno postępująca poprawa jakości dróg i całej komunikacji regionu, a także wzrost konkurencyjności ze strony polskich miast jako potencjalnych miejsc lokalizacji średnich i dużych inwestycji z Europy. Problemem jest również fakt, iż bardzo często brak jest istotnych działań ze strony władz zachęcających potencjalnych inwestorów zewnętrznych do inwestycji w obwodzie oraz brak reform w rolnictwie, skłaniających do inwestowania i modernizowania gospodarstw rolnych. Należy także pamiętać o tym, że wieś i małe miejscowości w regionie wymagają dużych zmian strukturalnych. Problemem jest również rosnący import żywności z zagranicy, słaby rozwój otoczenia

⁴W obwodzie lwowskim inwestycje polskie stanowią ok. 25 % wszystkich inwestycji zagranicznych.

⁵Cypryjskie firmy inwestujące na Ukrainie są bardzo często własnością podmiotów rosyjskich albo ukraińskich.

⁶REWE Group jest niemieckim przedsiębiorstwem handlu detalicznego z siedzibą w Niemczech. Jej obecny obrót jest 50 600 000 euro. Działa w 14 krajach europejskich i zatrudnia ponad 330.000 osób.

rynkowego rolnictwa, słabe dostosowanie do standardów jakościowych UE, szczególnie w zakresie ochrony środowiska. Z małych miejscowości do Lwowa uciekają wykształceni młodzi ludzie nie mający szans na znalezienie pracy w swoim mieście. Brak jest środków finansowych w państwie na realizację zadań rozwojowych. Innymi kłopotami obwodu jest wysoki koszt kredytu bankowego dla obywateli Ukrainy, niekorzystne zmiany w systemie podatkowym państwa, małe zainteresowanie inwestorów zagranicznych inwestycjami w małych miejscowościach obwodu, zmienność prawa i przypisów prawnych na Ukrainie, wysoki poziom obciążeń fiskalnych oraz brak spójnej, długofalowej i skutecznej polityki rozwoju gospodarki całego obwodu lwowskiego.

Prowadzone od wiosny zeszłego roku na wschodzie Ukrainy działania wojenne Federacji Rosyjskiej, mimo, że nie dotyczą wprost obszaru obwodu lwowskiego, w znaczący sposób wpływają na jego sytuację gospodarczą. Najbardziej dotkliwym dla tych terenów problemem jest znaczny wzrost cen surowców energetycznych sprowadzanych z FR, a także wzrost zadłużenia Ukrainy w MFW. Postępujący ogólny wzrost cen ma ogromny wpływ zarówno na funkcjonowanie przemysłu, jak również na warunki życia obywateli całego kraju. W związku z sytuacją wojenną znaczna część środków budżetu państwa jest przeznaczana na potrzeby obrony kraju, a nie na prowadzenie inwestycji gospodarczych. Działania antyterrorystyczne Ukrainy, które są skierowane przeciwko separatystom, pochłaniają dziennie 5 mln USD.

Gospodarka obwodu lwowskiego jest i pozostanie ważnym elementem gospodarki w zachodniej części Ukrainy, ale nie jest decydującym czynnikiem dla całego kraju. Głównymi jej atutami są: bliskość granicy z UE, wielka atrakcyjność turystyczna i potencjał lidera w planie inwestowania (atrakcyjny region dla inwestorów z Europy). Znaczenie peryferyjnych miast obwodu jest bardziej marginalne. Ewentualne wprowadzenie na Ukrainie kompleksowych reform gospodarczych może istotnie poprawić poziom życia w rejonach i stać się impulsem rozwojowym dla całego obwodu. Jeżeli sytuacja polityczna się nie poprawi i reformy nie będą realizowane, to należy oczekiwać postępującej degradacji przestarzałego i bardzo uciążliwego ekologicznie przemysłu. Istnieje jednak duże prawdopodobieństwo, że ewentualne reformy nie będą realizowane siłami przedsiębiorstw lokalnych, a wpływy podatkowe będą trafiać do budżetu centralnego i nie przyniosą wzrostu gospodarczego dla obwodu. Przeznaczanie ogromnych środków na modernizację rolnictwa (już częściowo uruchamianej), przyczynia się do poprawy poziomu życia na wsi, jednak nie wpłynie to znacząco na wzrost gospodarczy całego obwodu. Szanse rozwoju obwodu wiążą się przede wszystkim z turystyką. Ich wykorzystanie wymaga przede wszystkim ciągłej poprawy infrastruktury (skok w tym zakresie był widoczny tylko przed Euro 2012 i to głównie w przypadku Lwowa). Tendencje centralistyczne państwa (polityka) będą niestety sprzyjać dalszemu odpływowi młodego pokolenia, poszukującego pracy w dużych miastach albo za granicą. Podsumowując, obwód lwowski pozostaje niestety regionem, który nie wykorzystuje swych możliwości rozwojowych.

BIBLIOGRAFIA

1. Invest in Lviv region. –Mode of access: <http://www.invest-lvivregion.com/store.php/>.
2. Inwestycje we Lwowie. – Dostęp: <http://lviv.travel/pl/index/information/invest>.
3. Obwód Lwowski (Ukraina). – Dostęp: <http://www.lubelskie.pl/index.php?pid=126>.
4. Березівський З., Березівська О., Стан і перспективи економічного розвитку агропромислового комплексу Львівської області, «Аграрна економіка», 2014, nr1-2., С. 58–59.
5. Березівський З. Економічний механізм формування виробничих витрат в скотарстві, Львів, Українські технології, 2005.
6. Головне управління статистики в Львівській області. Режим доступу: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/04/theme_04.php?code=04.
7. Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств Львівської області за 2012 рік, [w:] Головне управління статистики у Львівській області, 2013.
8. Ухвала nr 1763 від 17.04.2008, Про вступ м. Львова до міжнародної організації «Ліга історичних міст».
9. Шаблій О., Муха Б., Гурин А., Зінкевич М. Географія: Львівська область. – Львів : Пролог, 1998.

Стаття надійшла до редколегії 29.04.2016

Прийнята до друку 15.05.2016

ECONOMIC CONDITIONS IN LVIV REGION

Mariia Pokotylo

*University of Szczecin,
22 a, Papieża Jana Pawła II Avenue, Szczecin, Poland, 70-453,
tel. 0048 532307357, e-mail: mariya255@ukr.net*

In this article Economic conditions in Lviv Region, analyzed economic conditions in Lviv region before the political crisis in Ukraine in 2014. Presented the differentiation of economic system in the region and factors that affect it. Also focused on the barriers for the efficient development of economy in this region. The studies have demonstrated, that Lviv Region, in comparison with other regions of Ukraine, is characterized by high enough social-economic development. Non-productive branch, the part of which is a scientific potential, financial organizations, trade enterprises, tourism and food industry, which totally can satisfy the needs of the region, are relatively well developed. At the same time there are also unfavorable tendencies in the region. The wrong economic policy, distaste for reform and the war on the east of country are the main problems of Lviv region. Briefly described the attractiveness of the region and the potential for development notes that the region is not fully using its economic potential.

Key words: economy of Lviv Region; political crisis; economics; barriers for the efficient development; tourism; investments.

ЕКОНОМІКА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Марія Покотило

*Університет Щецинський,
алея Яна Павла II, 22а, м. Щецин, Польща, 70-453, тел. 0048 532307357,
e-mail: mariya255@ukr.net*

Проаналізовано стан економіки Львівської області напередодні політичної кризи в Україні з 2014 р. Представлено диференціацію економічного ладу в даному регіоні і чинників, що на неї впливають. Проаналізовано сферу туристичних послуг, стан харчової промисловості та обсяги

інвестицій і з'ясовано, що за їхніми показниками область знаходиться на високому рівні серед областей України. Увагу акцентовано на проблемах ефективного розвитку економіки Львівської області. Описано економічний потенціал області та її привабливість для інвесторів; зазначено, що Львівська область частково використовує свої економічні можливості.

Ключові слова: економіка Львівської області; політична криза; галузі економіки; проблеми ефективного розвитку; туризм; інвестиції.